

Spoznaj

pristnost Brd

Vsaka vas ima svoj glas, pravi stari rek, in to boste izkusili v Brdih. Vsaka vasica je zgodba zase, pristna v svoji osnovi, bogata v kulturni dediščini. Preplet mednarodnih trenj, trdovost lokalnega okolja, želje preživetja in izstopi iz množice enakih je

briško pokrajino oblikovala v raj za izzake edinstvenih in nepozabnih spoznanj. Tukaj boste na svoj račun prili vsi: od ljubiteljev avdiovizualne kulture, arhitekturne dediščine, do literature in še več. Brda očarajo vsakega obiskovalca.

Dobrovo • Fojana • Medana • Ceglo • Biljana • Višnjevik • Gredič • Gradno

Grad Dobrovo

Dobrovo, ki je ime dobilo po hrastu (dobu), je s časom postalo stična točka vseh 44 slikovitih brških vasi. Vas pa je tudi prizorišče tradicionalnega **Festivala česeni** v juniju. Vasič očetoško kraljuje renesančni dvorec **Grad Dobrovo**, ki je sicer začel nastajati okrog leta 1600. Obzidi je najverjetneje dobil v času benekških vojn med letoma 1615 in 1617. Značilno

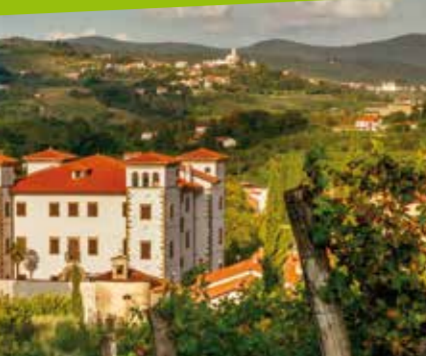
Medana

podobo mu dajejo **štirje vogalni stolpi**, s katerih se odpira prelep razgled na okolico. Zadnji, najbolj znani lastnik gradu je bil **grof Silverio de Baguer**. Po drugi svetovni vojni je v gradu gostovala **zavezniška vojaška uprava**, po letu 1947 pa je postal t. i. **splošna ljudska last**. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja ga je prevzel in upravljal **goriški muzej**. Obnova gradu se je pričela pred štirimi desetletji, dvorec pa je ponovno odprl vrata po koncu osamosvojitvene vojne leta 1991. V Gradu Dobrovo bodo vtis

Zanimivost

Ste vedeli, da se lahko tudi v Brdih pohvalimo z nagibajočim stolpom? Nahaja se v Fojani. Gre za cerkev sv. Duh na jezeru, ki se nahaja na pokopališču v Fojani, drži pa se je legenda, da leži nad vatlino oziroma jezerom. Zvonik se seseda zaradi plazečega terena, kar deloma potrjuje prej omenjena hipoteza.

Klet Brda, Dobrovo

na vas naredili Galerija **Zorana Mušiča** z zbirko njegovih grafičnih del, stalna razstava Na stičišču svetov. **Brda in življenje ob meji**, ki izvedeju intimne zgodbe ljudi, njihov jezik in pripoved vsakdanjih predmetov, ki pričajo o življenju v Brdih, razdeljeni z mejami, a povezani z ljubeznijo, spominom in kulturo. Če ste ljubitelji naravne dediščine, vas bo očaral tudi Center za doživljene soteske **Košanjska vrta** ožali. V grajski avli pa bodo vašo pozornost prevzele svetlobne table z zemljevidi brškega teritorija od 16. stoletja dalje ter video projekcija **Zgodba o rebuli**. Tukaj najdete tudi grajsko prestžno klet de Baguer, okrepčate pa se lahko v grajski

Višnjevik

restavraciji. V veličastni Viteški dvorani se občasno dogajajo različne prireditve in srečanja, grajsko dvorišče pa posebno preobleko dobi prav ob tradicionalnem **Prazniku česeni** prvi vikend v juniju.

Klet Brda, ustanovljena leta 1957, je v 100-**%** lasti 300 km²ov zadrnikov, ki

Gredič

jim klet zaradi hrabrega in trdega dela v Brdih značilni terasah rada nadene naziv »junaki vinogradov«. Klet velja za največjo zadrnico klet v Sloveniji. Posebno doživljeno bo gotovo sprehod skozi **Biljano**, vasico ob Dobrovo, kjer nas v središču pričakata gotska cerkev **Svetega Mihaela in t. i. Dorisice** – dvorec iz 13. stoletja z najstarejšo kletjo daleč naokrog. Pred t. i. svetovno vojno je bila v stavbi nameščena **avstrijska vojska**, med vojno pa vojaška bolnica. Obnova kleti je bila nagrajena s strani Zdrženja

Gradno

italijanskih Unesco klubov. Velja omeniti tudi **4. biljanski tabor leta 1869**, ki je ime Biljane poneseš širok naokrog.

Višnjevik

V **Višnjeviku**, eni redkih vasi brez svoje cerkve, boste izvedeli vse o rebuli, ki je bila v pisnih virih prvič omenjena že leta 1336. Ta žlahtna trta v brški opoki rodi posebno harmonično vino, v katerem je čuti briško gostoljubje in ljubezen do

Biljana

tradicije. Višnjevik je postal širok znan tudi kot prizorišče **Praznika rebule** in oljčnega olja, ki so ga domačini tradicionalno organizirali kar dve desetletji in v vas privabili ljubitelje rebule od blizu in daleč. Le lučaj stran od Višnjevika, ki je v srednjem veku zaslovel po višnjevkih gospodin in po **Rittersbergu**, najstarejši graščini v Brdih, je skrita vasica **Gradno** z izjemnim zakladom. Poleg cerkvice **sv. Jurija**, v kateri je križev pot poslikal svetovno znani slikar **Zoran Mušič**, del poslikave pa je delo slikarja in grafika **Lojzeta Spacala**, najdemo najstarejši klet v Brdih in lep primer obnovljenega t. i. **stuha zidu iz domačega kamna**, peščenjaka.

Gradno

briskemu duhu in ga prenesejo v svoje umetnine. Medana je bila poleg Biljane in Svetega Križa tudi neke vrste krščansko središče. Se posebej ob »Rožni cr«^o, ob prazniku **Marijinega vnebohoda** 15. avgusta, se v vasi zbere veliko Bricev, ki se pridružijo tradicionalni procesiji s 450 kg težkim zlatim Marijinim kipom, po procesiji pa se dolgo v noč podružijo ob vinu in sezonskih prigrizkih.

Medana

Iz Medane se lahko zaresmo v sosednje **Fojano**, katera se lahko, poleg vasi Podsatotin in Kojškega, pohvali z dvema cerkvama. Tukaj je svojo glasbeno žilico pili priznani slovenski skladatelj **Rado Simoniti**. V Brdih smo v rimskih časih imeli tudi

Gradno - suhi zid

delavnico opeke. Nahajala se je v **Ceglem**, kjer boste danes našli dvorec **Gredič**, pa tudi trojico vinarjev (**Marijan Simčič**, **Dolfo in Movia**). Vina brških vinarjev priznane enogostonske revije in reference širom po svetu uvrščajo v samo špico najboljših vin. Pomembne reference in visoke ocene so dobila s strani priznanih vinskih piscev in revij kot **James Suckling**, **Wine Enthusiast**, **Gambero Rosso**, **Wine & Spirits Magazine**, **Decanter**, **Falstaff**, idr. Brda pa je že večkrat obiskal tudi mednarodno priznani vinski kritik **James Suckling**. Brda niso le raj za slikovite razglede in enogostonska doživljaja, ampak tudi idealna destinacija za kolesarska

tekmovanja. Večkrat smo že gostili najprejstnejšo italijansko kolesarsko dirko **Giro d'Italia**, kadri iz naših krajev pa je videlo več milijonov gledalcev širom po svetu. Doživite briške trase **Gira d'Italia**

Vrhovlje pri Kojskem

Hrib Sabotin je pričevalec, kako nesmiselna je vojna. Duh prve svetovne vojne nas še vedno spremlja na vsakem koraku, saj je hrib dobera prepreka s strelskimi jarki in podzemnimi rovi, zdaj očistiščni in urejeni za ogled. Pred več kot stoletjem so mrežo kavern izkopali pripadniki kar 22 različnih narodov. Pri nekdanji jugoslovanski stražnici so kaverne očistične in urejene za ogled. V stražnici je urejen center za obiskovalce in informacija točka, kjer je na voljo več informacij o značilnostih in zgodovini Sabotina. Tam je tudi muzejska zbirka, posvečen prvi svetovni vojni in soški fronti ter vojni za osamosvojitve Slovenije. Pomnik prve svetovne vojne je tudi eno izmed botanično najbolj pestrih območij v Sloveniji, ogromno je tudi različnih vrst ptic.

Vrhovlje pri Kojskem

Šmartno • Vipolže • Kozana • Cerovo

Šmartno

Slikovito obzidano vas **Šmartno** s petimi ohranjenimi stolpi je videti od vsespovs v Brdih, saj kot orlovsko gnezdo čepi na izjemno razgledni vzpetini. Od 16. stoletja do druge polovice 18. stoletja je bilo Šmartno pomembna **strateška obrambna točka**, vključena v sistem utrd, ki je Benečani niso nikoli zavzeli. Mejo so branili vojaški plačanci, ki so prihajali od daleč; precej jih je bilo uskoškega porekla. Obzidje med takratnim **sedmimi stolpi** je bilo narejeno tako, da so bili prostori prehodni in so se vojaški lahko premikali v različne smeri. Kaže, da je imelo **nasajenje pred vhodnimi vrati dvizni most** in je bilo obdano z globokim jarkom. O vojaškem značaju naselja pričajo tudi cine na cerkvenem zvoniku in oba trga, zgornji in spodnji, ki naj bi služila prostoru za zbor vojakov v

Vipolže

primeru sovražnega vdora skozi glavna vrata. Arhitekturni biser, kulturni spomenik, edinstven kot celota in v številnih detajlih je dobil ime po **cerkvi sv. Martina**, največji cerkvi v Brdih, katere zvonik je bil prvotno trdnjaviški stolp. V njem visi zvon iz leta 1857 z motivom svetih treh kraljev. Baročna cerkev ima tri imenitne marmorne oltarje, še posebej

vinogradi in sadovnjaki, v katerih zori sladko grozde in različne vrste izjemno okusnega sadja. Ravno v Kozani najdemo najzahodnejši podpis velika slovenske arhitekture: osutek za obnovo zvonika **sv. Hieronima**. Je namreč priznava znameniti slovenski arhitekt **Jože Plečnik**. Njegovo ostro oko je med drugim ustvarilo projekt za ljubljansko

bogat je glavni oltar. **Prezbiterij in križev pot** je poslikal **Tone Krčnik**, lepo delo je tudi bela marmorna prižnica na desni strani cerkvene ladje. Danes si v Šmartnem lahko ogledate razstavo v **Brški hiši** o razvoju briške hiše od prazgodovine do danes s filmskim prikazom **Brd in življenje** v Brdih v prvi polovici 20. stoletja. Sicer pa nas še samo pritičje zapelje nekaj desetletij v preteklost. Srednjeveška vasica je kulisa dvema pomembnima dogodboma: največjemu enogostonskemu festivalu na brških tleh, **Brda in vino** v aprilu, ter **Martinovo** v novembru. Sicer pa se v Šmartnem lahko čez leto ustavi na eni izmed stolinj z brškimi proizvodi. **Kozana** se nahaja na poti med Šmartnim in Vipolžami, obdana je s številnimi

Cerovo

Trumostovje, Narodno univerzitetno knjižnico in mestno pokopališče Zale, zato so Kozanci izredno ponosni na svojo cerkev. Kar dva dvorca se bohottita v **Vipolžah**: v zgornjem delu vasi se v t. i. novem gradu, ki je bil v **baročnem slogu zgrajen v 18. stoletju** in je bil po drugi svetovni vojni sedež zadruge, nahajajo stanovanja, medtem ko je bil **stari grad iz 11. stoletja** in z ogromnimi cipresami častitljive starosti ob njem obnovljen 2015. Nadeli smo mu ime **Vila Vipolže**. Grad je bil reprezentativna vila in lovski dvorec **brških grofov**, kjer so vzrejali konje, kasneje pa so z njegovo lastništvo podajali predstavitveni družin **Herberstein**, **della Torre**, **Attens Petzenstein** in **Teuffenbach**. Poslopje je bilo večkrat prezidano, v 17. stoletju v renesančno vilo

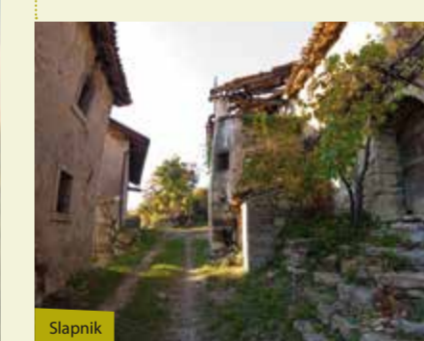
in sadovnjaki, v katerih zori sladko grozde in različne vrste izjemno okusnega sadja. Ravno v Kozani najdemo najzahodnejši podpis velika slovenske arhitekture: osutek za obnovo zvonika **sv. Hieronima**. Je namreč priznava znameniti slovenski arhitekt **Jože Plečnik**. Njegovo ostro oko je med drugim ustvarilo projekt za ljubljansko

Neblo • Brezovk • Golo brdo • Slapnik • Vrhovlje pri Kožbani

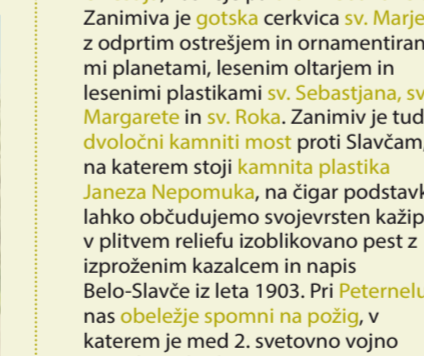
Krčnik

Vas **Neblo** v spodnjih Brdih sestavlja več zaselek, kar je značilnost krajev, ki so spadali v Benesko republiko, in tudi njihova cerkev sv. Nikolaja iz druge polovice 15. stoletja je nekakšen zaselek. Cerkev, pred katero se nahaja majhen trg z vodnjakom, ima gotski prezbiterij, silasto zaključeno gotski portal na pročelju in baročno opremo. **Zlati oltar** beneškega tipa je nastal v

Slapnik

17. stoletju, pri sondiranju pa so našli tudi sledove frak. Arheološko najdišče **Borg** v bližini dokazuje pomen tega kraja v antiki: Neblem je bila namreč rimska lončarska delavnica. Severno od Neblega pridemo v Hruševlje. Nekdaj so bili tamkajšnji kmetje **koloni** veleposelnika de **Onestija**, kasneje pa družine **Jakončić**. Zanimiva je gotska cerkev **sv. Marijete** z odprtim ostrejšim in ornamentiranimi planetami, lesenim oltarjem in lesenimi plastikami **sv. Sebastijana**, **sv. Margarete** in **sv. Roka**. Zanimiv je tudi dvolokni kamniti most proti Slavcanm, na katerem stoji kamnita plastika **Janeza Nepomuka**, na čigar postavku lahko občudujemo svojevrsten kažipot: v plitvem reliefu izoblikovano pest z izproženim kazalcem in napis **Belo-Slavce** iz leta 1903. Pri **Petermelu** nas obeloduje spomini na počitje, v katerem je med 2. svetovno vojno zgorelo 22 ljudi.

Golo Brdo

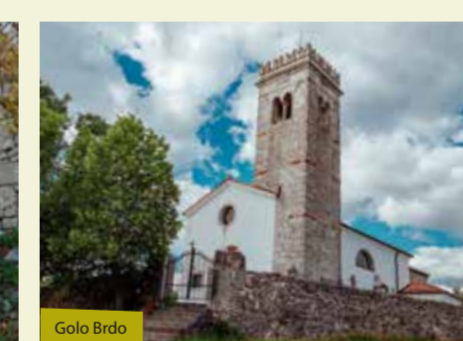
mladenič izzival hudiča, naj mu iz morskih globin prinese zlata. Hudiča je to tako razrešilo, da se je s konjem pognal v Kožbanjšček. Voda je zavrela, skale so začele pokati in se topiti in čez potok je nastal kamniti most. Druga legenda pravi, da so mladi fantje iz Kožbanjskega kota drug drugemu dokazovali pogum tako, da so z mosta skakali v vodo. Med njimi tudi županov sin, ki ga je po skoku v tolmun zgrabil krč in ki je umrl. Tako je ta naravni biser dobil ime **Krčnik**. Ne glede na to, **Krčnik**

Spoznaj pristnost Brd s kolesom

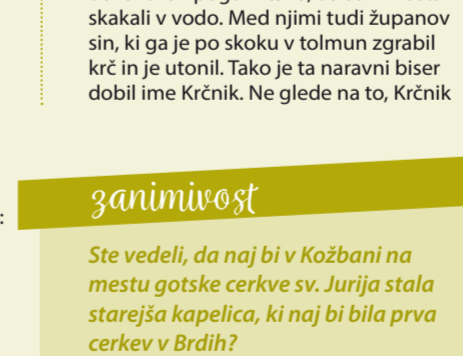
Krčnik

Vas **Neblo** v spodnjih Brdih sestavlja več zaselek, kar je značilnost krajev, ki so spadali v Benesko republiko, in tudi njihova cerkev sv. Nikolaja iz druge polovice 15. stoletja je nekakšen zaselek. Cerkev, pred katero se nahaja majhen trg z vodnjakom, ima gotski prezbiterij, silasto zaključeno gotski portal na pročelju in baročno opremo. **Zlati oltar** beneškega tipa je nastal v

Golo Brdo

17. stoletju, pri sondiranju pa so našli tudi sledove frak. Arheološko najdišče **Borg** v bližini dokazuje pomen tega kraja v antiki: Neblem je bila namreč rimska lončarska delavnica. Severno od Neblega pridemo v Hruševlje. Nekdaj so bili tamkajšnji kmetje **koloni** veleposelnika de **Onestija**, kasneje pa družine **Jakončić**. Zanimiva je gotska cerkev **sv. Marijete** z odprtim ostrejšim in ornamentiranimi planetami, lesenim oltarjem in lesenimi plastikami **sv. Sebastijana**, **sv. Margarete** in **sv. Roka**. Zanimiv je tudi dvolokni kamniti most proti Slavcanm, na katerem stoji kamnita plastika **Janeza Nepomuka**, na čigar postavku lahko občudujemo svojevrsten kažipot: v plitvem reliefu izoblikovano pest z izproženim kazalcem in napis **Belo-Slavce** iz leta 1903. Pri **Petermelu** nas obeloduje spomini na počitje, v katerem je med 2. svetovno vojno zgorelo 22 ljudi.

Slapnik

mladenič izzival hudiča, naj mu iz morskih globin prinese zlata. Hudiča je to tako razrešilo, da se je s konjem pognal v Kožbanjšček. Voda je zavrela, skale so začele pokati in se topiti in čez potok je nastal kamniti most. Druga legenda pravi, da so mladi fantje iz Kožbanjskega kota drug drugemu dokazovali pogum tako, da so z mosta skakali v vodo. Med njimi tudi županov sin, ki ga je po skoku v tolmun zgrabil krč in ki je umrl. Tako je ta naravni biser dobil ime **Krčnik**. Ne glede na to, **Krčnik**

Spoznaj pristnost Brd s kolesom

Cerovo

dogodki in srečanja. **Cerovo** se vije vse od vasice Hum pa do Vipolže. Zgornji del t. i. **Gornje Cerovo** se omenja že leta 1205, ko so na prostoru pred današnjo cerkvijo sv. **Nikolaja** imeli cerovski gospodje svojo graščino. **Doline Cerovo** pa je širok poznano po debeli venturi, ki ovija cerkev sv. **Lenarta**. Ta priča o zaobljubi kmetu, ki je z volji prevahal vino, običaj z vozom v blatu nekje na poti in v zahvalo za srečno vrnitev dal skovati verigo z letnico 1859. Pod glavni oltarjem cerkve sv. **Lenarta** v Cerovem so arhitekti odkrili ostanke starejše romanske cerkve. Takšno odkritje je prvo in zelo pomembno na našem območju, saj drugih ostankov romanskih cerkev v Brdih ni. Ob tem so arheologi našli tudi lončeno, delno ohranjene posode, odlomke fresk, srednjeveške novce in kovinske predmete.

Cerovo

Iz **Gornje Cerovega** je bila tudi ena izmed najmlajših žrtvami italijanskega fašizma na Primorskem, **Mirko Brezavčec**, o katerem življenje in profanistično delovanje lahko spoznamo v mladinskem filmu **Črni bratje**.

zanimivost
Ste vedeli, da so Kozanke že pred prvo svetovno vojno prodajale sadje po mestih in letoviščih tedanje Avstrije, moške pa so jim ga domov prinisali z vlakom iz Gorice? Denar so domov prinesli ob koncu sezone nekje ob svetem Roku (16. avgusta), zato ima ta dan še danes poseben pomen med Kozanci. Se danes ravno na ta dan organizirajo »ples za petlina«.

Stoletje je bilo večkrat prezidano, v 17. stoletju v renesančno vilo

Brezovk

v benekem slogu. V **1. svetovni vojni** je nudil zavetje vojaški bolnici, leta 1948 pa ga je prizadel obsežen požar. Gre za enega najlepših primerkov grajske arhitekture na Slovenskem, nastale med renesanso in barokom. V njem se danes odvijajo poslovna srečanja, poroke in zasebne zabave. **Vila Vipolže** pa velja tudi za kulturno središče z bogatim programom. V Vipolžah najdemo tudi edini ohranjeni mlin, ki je deloval še v 90-ih letih prejšnjega stoletja, kraj pa je znan tudi po **fosilnem najdišču numulitina**. Tukaj pa pridejo na svoj račun tudi nogometni navdušenci. V Sportnem parku **Vipolže** ob vznjoju vasi se namreč, poleg pokritega balinarskega štiristenskega igrišča, koloparka in fitnesa, nahajajo tudi nogometna igrišča, na katerih trenira domači nogometni klub. Tukaj pa se odvijajo tudi številni športni

Golo Brdo

Slapnik

17. stoletju, pri sondiranju pa so našli tudi sledove frak. Arheološko najdišče **Borg** v bližini dokazuje pomen tega kraja v antiki: Neblem je bila namreč rimska lončarska delavnica. Severno od Neblega pridemo v Hruševlje. Nekdaj so bili tamkajšnji kmetje **koloni** veleposelnika de **Onestija**, kasneje pa družine **Jakončić**. Zanimiva je gotska cerkev **sv. Marijete** z odprtim ostrejšim in ornamentiranimi planetami, lesenim oltarjem in lesenimi plastikami **sv. Sebastijana**, **sv. Margarete** in **sv. Roka**. Zanimiv je tudi dvolokni kamniti most proti Slavcanm, na katerem stoji kamnita plastika **Janeza Nepomuka**, na čigar postavku lahko občudujemo svojevrsten kažipot: v plitvem reliefu izoblikovano pest z izproženim kazalcem in napis **Belo-Slavce** iz leta 1903. Pri **Petermelu** nas obeloduje spomini na počitje, v katerem je med 2. svetovno vojno zgorelo 22 ljudi.

Vrhovlje pri Kožbani

mladenič izzival hudiča, naj mu iz morskih globin prinese zlata. Hudiča je to tako razrešilo, da se je s konjem pognal v Kožbanjšček. Voda je zavrela, skale so začele pokati in se topiti in čez potok je nastal kamniti most. Druga legenda pravi, da so mladi fantje iz Kožbanjskega kota drug drugemu dokazovali pogum tako, da so z mosta skakali v vodo. Med njimi tudi županov sin, ki ga je po skoku v tolmun zgrabil krč in ki je umrl. Tako je ta naravni biser dobil ime **Krčnik**. Ne glede na to, **Krčnik**

Spoznaj pristnost Brd s kolesom

Cerovo

dogodki in srečanja. **Cerovo** se vije vse od vasice Hum pa do Vipolže. Zgornji del t. i. **Gornje Cerovo** se omenja že leta 1205, ko so na prostoru pred današnjo cerkvijo sv. **Nikolaja** imeli cerovski gospodje svojo graščino. **Doline Cerovo** pa je širok poznano po debeli venturi, ki ovija cerkev sv. **Lenarta**. Ta priča o zaobljubi kmetu, ki je z volji prevahal vino, običaj z vozom v blatu nekje na poti in v zahvalo za srečno vrnitev dal skovati verigo z letnico 1859. Pod glavni oltarjem cerkve sv. **Lenarta** v Cerovem so arhitekti odkrili ostanke starejše romanske cerkve. Takšno odkritje je prvo in zelo pomembno na našem območju, saj drugih ostankov romanskih cerkev v Brdih ni. Ob tem so arheologi našli tudi lončeno, delno ohranjene posode, odlomke fresk, srednjeveške novce in kovinske predmete.

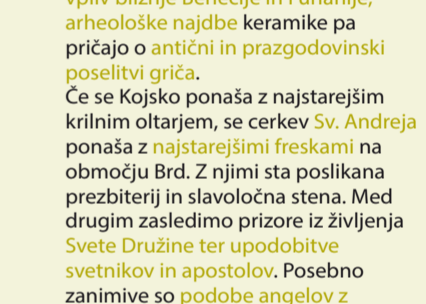

Cerovo

Iz **Gornje Cerovega** je bila tudi ena izmed najmlajših žrtvami italijanskega fašizma na Primorskem, **Mirko Brezavčec**, o katerem življenje in profanistično delovanje lahko spoznamo v mladinskem filmu **Črni bratje**.

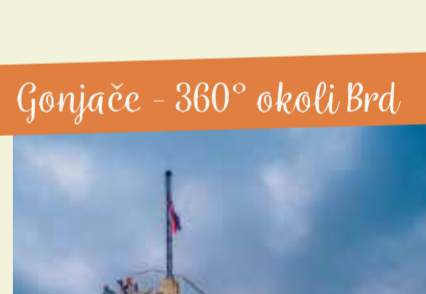
zanimivost
Ste vedeli, da so Kozanke že pred prvo svetovno vojno prodajale sadje po mestih in letoviščih tedanje Avstrije, moške pa so jim ga domov prinisali z vlakom iz Gorice? Denar so domov prinesli ob koncu sezone nekje ob svetem Roku (16. avgusta), zato ima ta dan še danes poseben pomen med Kozanci. Se danes ravno na ta dan organizirajo »ples za petlina«.

Stoletje je bilo večkrat prezidano, v 17. stoletju v renesančno vilo

Brezovk

v benekem slogu. V **1. svetovni vojni** je nudil zavetje vojaški bolnici, leta 1948 pa ga je prizadel obsežen požar. Gre za enega najlepših primerkov grajske arhitekture na Slovenskem, nastale med renesanso in barokom. V njem se danes odvijajo poslovna srečanja, poroke in zasebne zabave. **Vila Vipolže** pa velja tudi za kulturno središče z bogatim programom. V Vipolžah najdemo tudi edini ohranjeni mlin, ki je deloval še v 90-ih letih prejšnjega stoletja, kraj pa je znan tudi po **fosilnem najdišču numulitina**. Tukaj pa pridejo na svoj račun tudi nogometni navdušenci. V Sportnem parku **Vipolže** ob vznjoju vasi se namreč, poleg pokritega balinarskega štiristenskega igrišča, koloparka in fitnesa, nahajajo tudi nogometna igrišča, na katerih trenira domači nogometni klub. Tukaj pa se odvijajo tudi številni športni

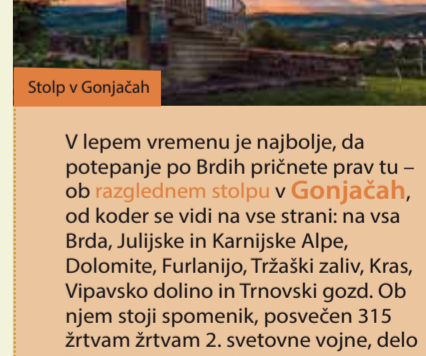

Golo Brdo

Slapnik

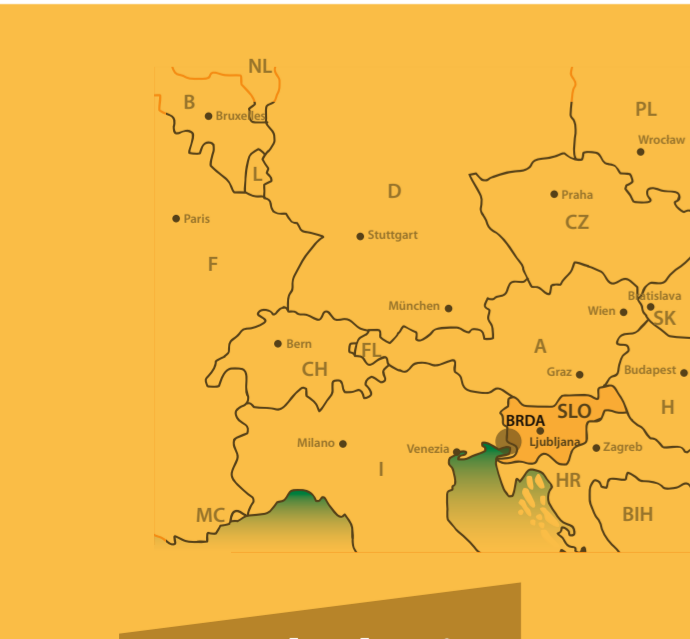
17. stoletju, pri sondiranju pa so našli tudi sledove frak. Arheološko najdišče **Borg** v bližini dokazuje pomen tega kraja v antiki: Neblem je bila namreč rimska lončarska delavnica. Severno od Neblega pridemo v Hruševlje. Nekdaj so bili tamkajšnji kmetje **koloni** veleposelnika de **Onestija**, kasneje pa družine **Jakončić**. Zanimiva je gotska cerkev **sv. Marijete** z odprtim ostrejšim in ornamentiranimi planetami, lesenim oltarjem in lesenimi plastikami **sv. Sebastijana**, **sv. Margarete** in **sv. Roka**. Zanimiv je tudi dvolokni kamniti most proti Slavcanm, na katerem stoji kamnita plastika **Janeza Nepomuka**, na čigar postavku lahko občudujemo svojevrsten kažipot: v plitvem reliefu izoblikovano pest z izproženim kazalcem in napis **Belo-Slavce** iz leta 1903. Pri **Petermelu** nas obeloduje spomini na počitje, v katerem je med 2. svetovno vojno zgorelo 22 ljudi.

Vrhovlje pri Kožbani

mladenič izzival hudiča, naj mu iz morskih globin prinese zlata. Hudiča je to tako razrešilo, da se je s konjem pognal v Kožbanjšček. Voda je zavrela, skale so začele pokati in se topiti in čez potok je nastal kamniti most. Druga legenda pravi, da so mladi fantje iz Kožbanjskega kota drug drugemu dokazovali pogum tako, da so z mosta skakali v vodo. Med njimi tudi županov sin, ki ga je po skoku v tolmun zgrabil krč in ki je umrl. Tako je ta naravni biser dobil ime **Krčnik**. Ne glede na to, **Krčnik**

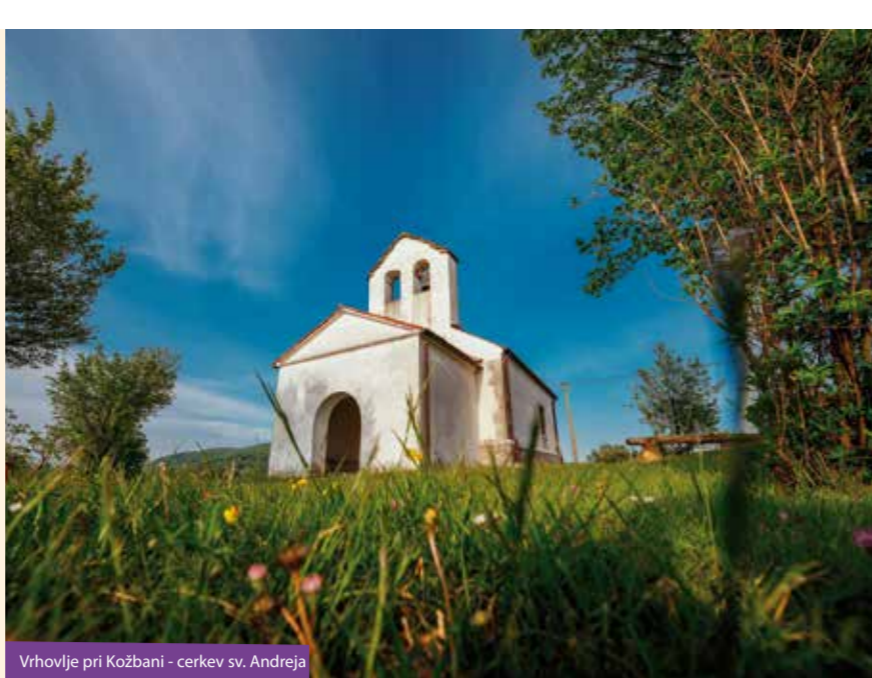
Spoznaj pristnost Brd s kolesom

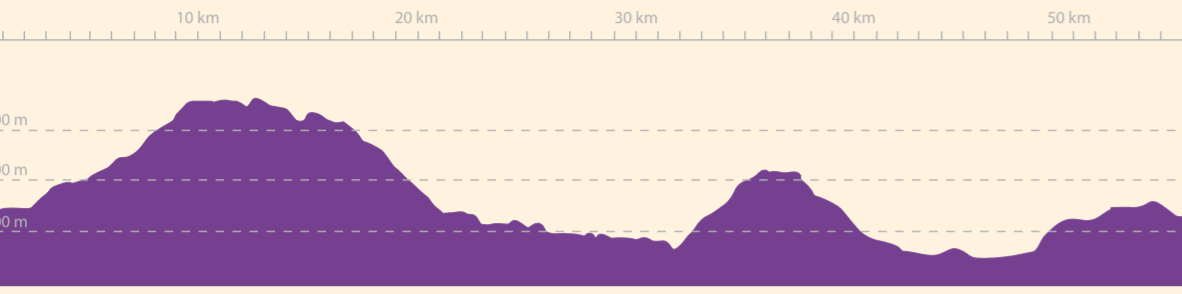
Kolesarska pot OLJKA

55 km

Iz srednjeveške vasice Šmartno se preko vasice Imenje vzpne v Gonjače in Vrhovlje pri Kojškem. Preko hriba Korada pridemo do kanalskih vasic Lig in Britof, nato pa ob reki Idrji nadaljujemo pot do briškega Golega Brda, kjer nas ponovno čaka vzpon do vasic Senik in Vrhovlje pri Kozbani. Skozi vasico Kozbana se spustimo do naravnega spomenika Krčnik, Kotlin ter vasice Pristava. Pri zasedku Peternel pot nadaljujemo mimo vasice Neblo vse do vasice Drnovk, kjer preko Vedrijana prične zadnji vzpon do Šmartnega.

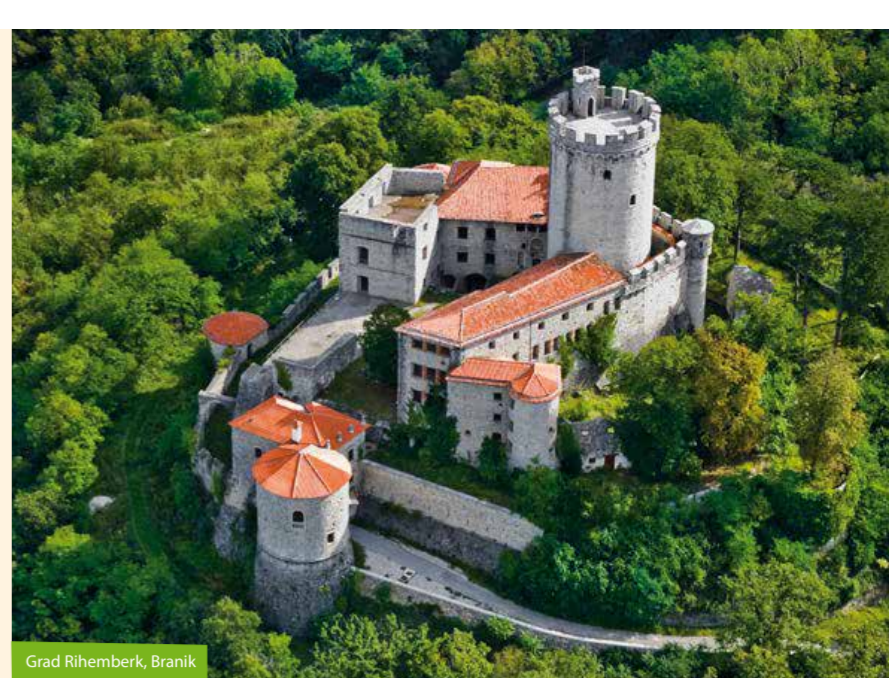
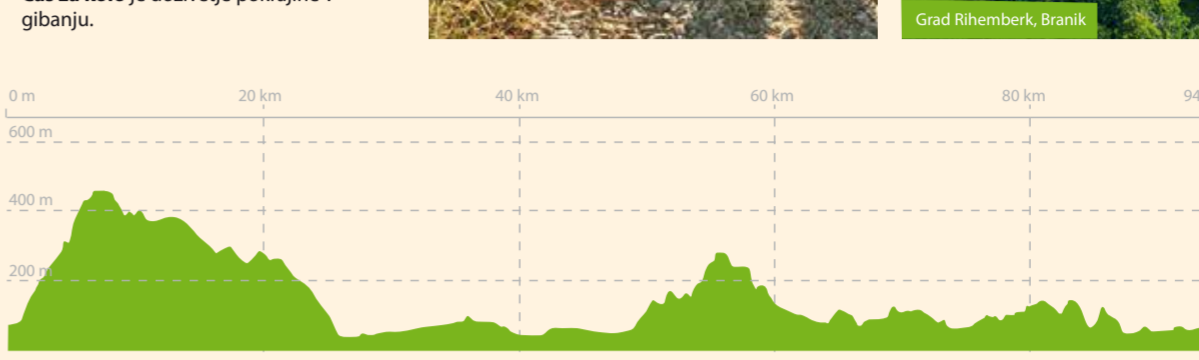
Vrhovlje pri Kozbani - cerkev sv. Andreja

ČAS ZA KOLO

93 km

Kolesarska trasa Čas za kolo povezuje Brda, Vipavsko dolino in Krat ter na eni poti prepleta razglede, dediščino in pristna doživetja. V Brdih vodi mimo Vile Vipolže, srednjeveškega Šmartnega in razglednega stolpa v Gonjačah, v Vipavski dolini mimo Gradu Rihemberk, vasi Pedrovto ter Nove Gorice s Trgom Evrope, na Krasu pa se vzpne na Cerje in nadaljuje mimo Mirenskega gradu. Razgibana pot vabi k postankom in razvajanju z lokalnimi okusi.

Grad Rihemberk, Brank

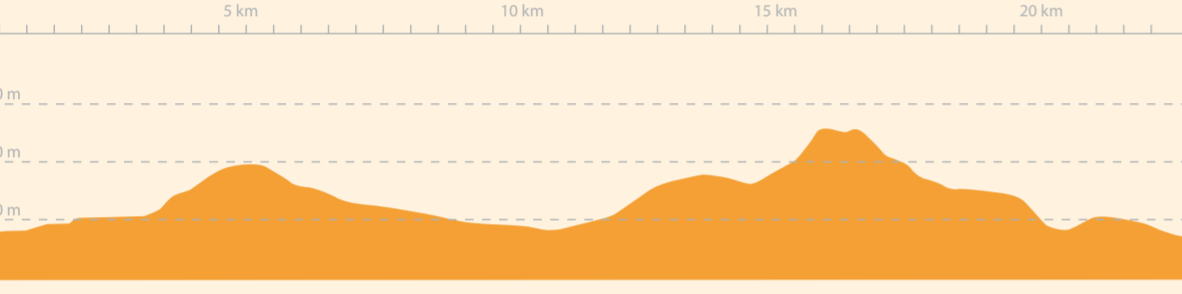
Kolesarska pot KAKI

23 km

Pot prične v vasi Hum in se najprej spusti do vasice Podsobotin, kjer se razveje do vasice Sabotina. Pot nas potem vodi čez mejo do vasice Pevma ter vasice Oslavje z znamenito kostnico italijanskih vojakov, padlih v bojih na Soški fronti. Od tukaj se vzpne do Števerjana, osrednje briške vasice na italijanskem delu Brd in se nato skozi vasico Valeriče vrne na slovensko stran meje, kjer se v Dolnjem Cerovem podamo po dolini potoka Birša in povzpne do vasice Snežatno in Hum.

Gornje Cerovo - cerkev sv. Nikolaja

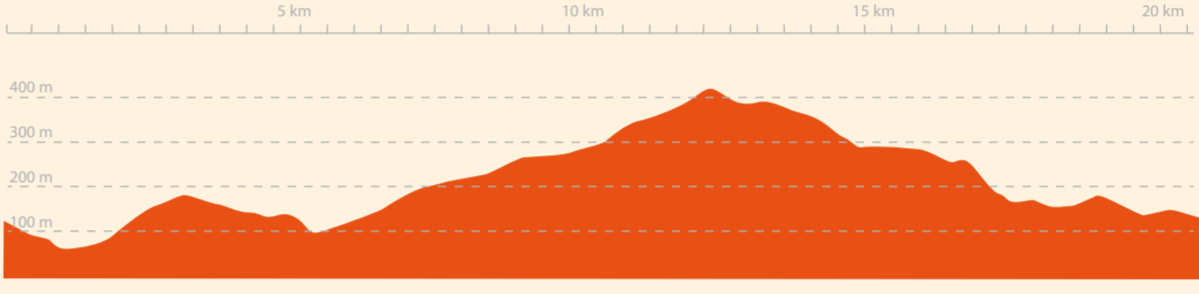
Kolesarska pot BRESKEV

21 km

Iz Dobrovega se vzpne v Medano ter se nato skozi vas Ceglo mimo Grediča spusti do Vipolže. Nato zavijemo v smeri Kozane in kasneje zavijemo proti vasi Šmartno. Vožnjo nadaljujemo skozi Gonjače do odcepa, kjer se usmerimo proti Vrhovlju pri Kojškem in nadaljujemo z vzponom do vznožja Korade. Nato zavijemo levo proti vasem Krasno in Višnjevku. Ko zapustimo Višnjevko, sledi le še spust do Drnovka in nato samo še krajša vožnja do začetne točke, Dobrovega.

Medana

Legenda

- 1 Krčnik, Kotline
- 2 Grad Dobrovo
- 3 Vila Vipolže
- 4 Razgledni stolp, Gonjače
- 5 Šmartno
- 6 Sabotina
- Kolesarska pot KAKI
- Kolesarska pot BRESKEV
- Kolesarska pot OLJKA
- Kolesarska pot R2 (Dobrovo - Nova Gorica)
- Kolesarska pot ČAS ZA KOLO
- Kolesarska pot JULJANA TRAIL
- TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER
- INFO TABLA
- CERKEV, KAPELICA ALI ZNAMENJE
- PONUDBA JEDI
- PITNA VODA

